

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Warszawa / Mazowieckie / Królestwo Polskie

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Zbiory Towarzystwa Miłośników Historii

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Zbiory Towarzystwa Miłośników Historii

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Zbiory muzealne Towarzystwa Miłośników Historii obejmowały plany, mapy, ryciny, widoki, portrety, sceny historyczne, medale i numizmaty. Kolekcję uzupełniała biblioteka zawierająca bibliografię Warszawy, wydawnictwa historyczne i publikacje ciągłe. Od 1915 roku zbiory przechowywane były w siedzibie Towarzystwa, w kamienicy przy Rynku Starego Miasta 31. Obiekty pozyskiwano na drodze darów, legatów, zakupów i zamówień. Włączenie w struktury Polskiego Towarzystwa Historycznego (1925) nie zmieniło profilu i charakteru działalności Towarzystwa. W 1940 roku Towarzystwo zostało rozwiązane, a zbiory częściowo przewiezione do Archiwum w Arsenale (dokumenty, archiwalia) i Muzeum Narodowe (zbiory muzealne). Ocalała nieznaczną część przedwojennego majątku Towarzystwa.

Daty działalności / zakres czasowy:

1906 – Założenie Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie

1913 – zakup kamienicy przy Rynku Starego Miasta 31

1915 – oddanie do użytku siedziby Towarzystwa Miłośników Historii

1925 – włączenie Towarzystwa Miłośników Historii do Polskiego Towarzystwa Historycznego jako część Oddziału warszawskiego

1940 – likwidacja Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego

Dostępność

Typ relacji instytucji wobec pamięci

--

Rodzaj pamięci

narodowościowa: polska

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Obszar historyczny: archiwalia, dokumenty

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmin a/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Towarzystwo Miłośników Historii w Warszawie Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego Rynek Starego Miasta 29/31 00-272 Warszawa mazowieckie / Warszawa/ Warszawa	1911[?]-1914 – Kamienica Baryczków, siedziba TOnZP, Rynek Starego Miasta 32 1915- Kamienica pod św. Anną, zw. książąt Mazowieckich, Rynek Starego Miasta 31
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	telefon: 22 831-63-14 e-mail: tmh@tmh.org.pl http://www.tmh.org.pl	xxx
GODZINY OTWARCIA	xxx	xxx
DYREKTORZY	Andrzej Rachuba prezes TMH	xxx
ZARZĄDCA	Towarzystwo Miłośników Historii w Warszawie	Towarzystwo Miłośników Historii w Warszawie
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadopt owany)	Rynek Starego Miasta 29/31	Rynek Starego Miasta 31

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

od 1925: Towarzystwo Miłośników Historii w Warszawie, Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Gromadzenie zabytków związanych z Warszawą, jej historią i postaciami z nią związanymi
--

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Warszawa, Mazowsze

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Towarzystwo Miłośników Historii – założone zostało w 1906 roku z inicjatywy historyków i miłośników miasta. Pierwszym prezesem towarzystwa był Aleksander Jabłonowski (1829-1913), następnie Aleksander Kraushar (1843-1931). Pierwsze spotkanie Towarzystwa odbyło się w sali Towarzystwa Kredytowego Miejskiego, w późniejszych latach Towarzystwo korzystało z sal Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości. w 1913 roku zakupiono kamienicę przy Rynku Starego Miasta 31, która od 1915 roku była siedzibą Towarzystwa. W ramach Towarzystwa funkcjonowały komisje metodologiczna, bibliotekoznawcza, numizmatyczna, biblioteczna. Towarzystwo zajmowało się m.in. organizacją wykładów, wystaw czasowych, działalnością wydawniczą. W zbiorach Towarzystwa znajdowała się biblioteka oraz zabytki związane z Warszawą

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

xxx

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Towarzystwo Miłośników Historii – założone zostało w 1906 roku z inicjatywy historyków i miłośników miasta. Pierwszym prezesem towarzystwa był Aleksander Jabłonowski (1829-1913), następnie Aleksander Kraushar (1843-1931). Pierwsze spotkanie Towarzystwa odbyło się w sali Towarzystwa Kredytowego Miejskiego, w późniejszych latach Towarzystwo korzystało z sal Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości. w 1913 roku zakupiono kamienicę przy Rynku Starego Miasta 31, która od 1915 roku była siedzibą Towarzystwa. W ramach Towarzystwa funkcjonowały komisje metodologiczna, bibliotekoznawcza, numizmatyczna, biblioteczna. Towarzystwo zajmowało się m.in. organizacją wykładów, wystaw czasowych, działalnością wydawniczą. W zbiorach Towarzystwa znajdowała się biblioteka oraz zabytki związane z Warszawą

Kalendarium (historia instytucji)

Towarzystwo Miłośników Historii zostało założone w 1906 roku. Zgodnie z Ustawą, celem Towarzystwa było „popieranie rozwoju nauk historycznych, oraz ich krzewienie, ze szczególnym uwzględnieniem dziejów polskich” (cz. 1, §2). Cel ten miał być realizowany m.in. poprzez zakładanie bibliotek, jednak w ustawie przewidziano tworzenie zbiorów. Majątek Towarzystwa stanowić miał bowiem kapitał ze składek, odczytów wydawnictw, subsydiów, „z darów i zapisów testamentowych osób prywatnych, z procentów od kapitałów, z biblioteki i zbiorów” (cz. VI, §26).

Towarzystwo zajmowało się m.in. organizacją wykładów, wystaw czasowych, działalnością wydawniczą. Większość wystaw przygotowywana była w oparciu o zbiory współpracujących z Towarzystwem instytucji. Statut towarzystwa nie przewidywał celowego gromadzenia zbiorów o charakterze muzealnym, jednak w ramach działalności sekcji naukowych Towarzystwo zgromadziło pokaźny gabinet numizmatyczny, zarządzany i współtworzony przez członków sekcji numizmatycznej. Ponadto w oparciu o prowadzone prace historyczne Towarzystwo gromadziło widoki, ryciny, mapy i plany Warszawy, portrety postaci wybitnych historyków i osób związanych z Warszawą, sceny historyczne, związane z wydarzeniami mającymi miejsce w Warszawie itp.

W 1925 roku Towarzystwo zostało włączone do Polskiego Towarzystwa Historycznego, współtworząc warszawski oddział PTH, z zachowaniem własnej nazwy oraz profilu działalności. W 1940 roku, w związku z likwidacją Towarzystwa akta, bibliotekę oraz

wydawnictwa przekazano do Archiwum Miejskiego w budynku Arsenалу, natomiast zbiory muzealne do Muzeum Narodowego w Warszawie. Część zbiorów została zniszczona w czasie działań wojennych, a szczególnie pożarem Arsenálu w czasie Powstania Warszawskiego w 1944 roku.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

1916: Panorama Warszawy aut. Volgl, akwaforty aut. Dietrich, Noc Listopadowa aut. Piwarski-Dietrich; portret Dekerta; Na zlecenie Sekcji pomocy inteligencji: cykl 20 kopii obrazów Vogla z kol. Raczyńskich w Warszawie, 3 kopie widoków Warszawy Albertiego, 2 widoki Tiergaille'a, 2 widoki Schmidtnera, 1 kopia aut. nn, kopia planu placu Zamkowego z 1819, wyk. plan Rynku Staromiejskiego z XVIII w. w oparciu o mapy Warszawy Tiergaille'a i Taryfy;

1917: kilka kopii widoków Starej Warszawy, Vogla i innych artystów;

1926: portrety m.in. historyków Stanisława Krzezińskiego aut. Mordasewicz, Aleksander Rembowski aut. Szwojnicky, Tadeusz Korzon aut. Szwojnicky; obrazy m. in. Sąd przeciwko Arianom I poł. XVII w., 2 obrazy z projektami pomnika Mikołaja Kopernika w Warszawie; ryciny, gabinet numizmatyczny – depozyt Sekcji Numizmatycznej Towarzystwa; plany i widoki Warszawy od XVI w.;

Obiekty z kolekcji Towarzystwa, obecnie w zbiorach MNW: Kielich ok. 1730, huta szkła Naliboki, 12817 MNW;

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

xxx

Strategia pozyskiwania zbiorów

dary, zakupy za zyski z wydawnictw, zamówienia

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

1916/1917: książę Trawiński, p. Przeclawski, mecenas Kraushar, p. W. Bagieński, p.p. Rutscy, p. Hieronim Wilder,

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

xxx

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

1940 – zbiory muzealne Towarzystwa przekazane do Muzeum Narodowego w Warszawie

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

brak danych

Wystawy czasowe

1914 – Warszawa, Wystawa piastowska (niezrealizowana)
1915 – Warszawa, Wystawa pamiątek powstania listopadowego
1916 – Warszawa, Wystawa pamiątek po Starym Ratuszu i Radzie Miejskiej
1918 – Warszawa, Wystawa pamiątek powstania 1863-1864

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

xxx

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

„Przegląd Historyczny” red. J.K. Kochanowski

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Magistrat m.st. Warszawy

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

xxx

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

xxx

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Ustawa Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie, Warszawa 1906
Sprawozdanie za 1914 R. Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie, Warszawa 1915
Sprawozdanie z Działalności Towarzystwa Miłośników Historii za Rok 1916 i 1917, Warszawa 1919
Baruch Maksymiljan, Wojciechowski Jarosław, 1928. Kamienica Książąt Mazowieckich, Warszawa: Towarzystwo Miłośników Historii ; Drukarnia Wł. Łazarskiego
Chwalewik Edward, 1927. Zbiory polskie : archiwa, biblioteki, gabinety, galerje, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w ojczyźnie i na obczyźnie. T. 2, N-Ż, Warszawa: J. Mortkowicz, s. 373
Drozdowski Marian Marek, Szwankowska Hanna red. nauk., 1997. Warszawskie środowisko historyczne w XX wieku: dziewięćdziesięciolecie Towarzystwa Miłośników Historii, Towarzystwo Miłośników Historii w Warszawie, Warszawa: TMH: Wydaw. Instytutu Historii PAN
Kondracki Tadeusz, Szwankowska Hanna, 1996. W dziewięćdziesięciolecie Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie, Przegląd Historyczny: dwumiesięcznik naukowy, z. 4, s. 697-711
Rachuba Andrzej, Rutkowski Henryk red., 2006. Towarzystwo Miłośników Historii: stulecie 1906-2006, Warszawa: Wydawnictwo "DiG"

Henryk Rutkowski, Początki Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie (1906-1914), Przegląd Historyczny: dwumiesięcznik naukowy, T. 98, z. 4 (2007), s. 513-536
Henryk Rutkowski, Założyciele Towarzystwa Miłośników Historii, Rocznik Warszawski. [T.] 35, 2007, s. 328-338
Hanna Szwankowska, Dzieje Towarzystwa Miłośników Historii [w:] Towarzystwo Miłośników Historii: stulecie 1906-2006, red. Andrzej Rachuba, Henryk Rutkowski, Warszawa: Wydawnictwo "DiG", 2006, s. 5-21

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Zbiory Biblioteki Narodowej:

Ustawa Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie, Warszawa 1906
Statut Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie, 1923, (DŹS XVIIIB 2)
Projekt statutu Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie: uchwalony przez Zarząd T-wa 8.XI.1932 roku, (DŹS XVIIIB 2)
Miłośników Historii w Warszawie, 1934, druk ulotny (DŹS XVIIIB 2)

Archiwum Państwowe w Warszawie

Zespół: 72/201/0 Zbiór Korotyńskich » Seria: 17 Grupa X.8 - Organizacje społeczne, spółdzielczość, stowarzyszenia, kluby » Jednostka: 361, Towarzystwo Miłośników Historii

Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Zespół: 302/3/0 Polskie Towarzystwo Historyczne

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Muzeum Narodowe w Warszawie

http://cyfrowe.mnw.art.pl/dmuseion/docmetadata?id=30688&show_nav=true

Ciekawe cytaty

„We własnej siedzibie Towarzystwo zorganizowało pracownię historyczną, zgromadziło zbiory planów, ikonografii, medali i bibliografię dotyczące Warszawy. Kamienica Pod św. Anną pełniła funkcję nieistniejącego Muzeum Dawnej Warszawy” (Szwankowska 2006: 8)

UWAGI:

wymaga uzupełnienia w oparciu o materiały prasowe i archiwalne

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Aldona Tolysz

Data sporządzenia karty:

2018-08-14

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

xxx

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	